

รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

Early Childhood Education Management Model of Private Primary Schools under the Jurisdiction of Bungkan Primary Educational Service Area Office

วิเลี่ยน วุฒิสาร* ทวี วาจาสัตย์* สาลิสา เจนเข้ว่า*

Vivian Wutthisarn* Tawee Wachasataya* Salisa Jenkhaw*

ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี *

Doctor of Education Educational Administration Pathum Thani University*

บทคัดย่อ

รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬที่ได้ทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครู สถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2558 จำนวนจำนวนทั้งสิ้น 96 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 13 คน และครูผู้สอน 83 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 9 คน และการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน การหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาค่า IOC (Item Objective Congruence Index) เลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC 0.50 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) ของครอนบาค(Cronbach)ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้วิธีการสรุปเป็นความเรียง

ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร รองลงไป คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารบุคลากร

2. รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา เอกชนเขตเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1)วัตถุประสงค์ 2)หลักการ3)กลไกการดำเนินการ4)วิธีดำเนินการ 5) การประเมินผลและ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

Received: 2020-01-07: Revised: 2020-02-27: Accepted: 2020-03-02

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ผู้ประเมินมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากขึ้นไป

คำสำคัญ : การบริหารการศึกษาปฐมวัย, สถานศึกษาเอกชน.

Abstract

This objectives of this research were 1) to study condition of early childhood education management of private schools, Bungkan primary educational service area office. 2) to develop early childhood education management model of private schools and 3) to estimate early childhood education management model of private schools. The sample was 13 administrators and 83 teachers of private primary school. The tool used was the questionnaire, 9 experts for focus group discussion and estimate the suitability and possibility by 20 experts. The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation and content analysis.

The research results revealed that: 1) the analysis results of early childhood education management condition of private primary schools, as a whole was at high level. When considering each aspect found that the highest level was administrative instruction system, followed by quality development and the lowest level was personnel administrative aspect. 2) early childhood education management model of private primary school comprised of 6 components included objective, principle, implementation mechanism, implementation, model examination, success conditions and 3) the assessment results of possibility and suitability of early childhood education management of private primary as a whole was at high level, when considering each aspect found that all aspects were at high level.

Keywords: Early Childhood Education Management Model, Private Educational Institution

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานั้นนับว่าเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศนั้น ๆ เพราะเมื่อสามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เข้าสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้แล้วบุคลากรที่มีคุณภาพทางการศึกษาเหล่านี้จะเป็นพลังขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองต่อไป เพราะขณะที่บุคลากรกำลังศึกษาอยู่นั้นเขาจะได้รับการพัฒนาความรู้ ความคิดความประพฤติ ทักษะ ค่านิยมและคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ดังนั้น การพัฒนาประเทศก็ย่อมจะทำให้สะดวกราบรื่นได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 :14)และการจัดการศึกษาของประเทศไทยนั้นนอกจากรัฐจะจัดเองแล้วประชาชนก็ต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย ซึ่ง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ได้กำหนดไว้ว่ารัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้ และปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สนับสนุนการศึกษาค้นคว้าและวิจัย ศิลปวิทยา ต่าง ๆ เร่งรัดการศึกษาวិทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศให้ค้ำถึง การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนตามกฎหมายบัญญัติและให้ ความคุ้มครองการ จัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับของรัฐ (กรมวิชาการ. 2542 : 183) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 39 กำหนดไว้ว่าให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทางด้านวิชาการไปยังสถานศึกษาโดยตรง (สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 42-44)

เด็กเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าเป็นที่สุดที่รักและความหวังสำคัญที่สุดของพ่อแม่ เป็นอนาคตของ ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ การที่เด็กได้เจริญเติบโตได้อย่างสมบูรณ์เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศนั้น จำเป็นจะต้องได้รับการตอบสนองและเอาใจใส่ ขั้นพื้นฐานเช่น อาหาร ที่อยู่ อาศัย การพักผ่อน การบริการทางแพทย์ ความรักและความอบอุ่นจากบิดา มารดาผู้ปกครอง ครูผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด ในช่วง 6 ปีแรก ซึ่งเป็นช่วงในการพัฒนาทุกด้านอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ และจิตใจ เราควรส่งเสริมและพัฒนาอย่างเหมาะสมการจัดการปฐมวัยจึงมีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นการให้การศึกษาเบื้องต้น ที่มีความสำคัญต่อชีวิตในอนาคตของเด็ก เป็นการศึกษาที่ก่อบรมเลี้ยงดู เพื่อต้องการให้ถูกตามหลักการพัฒนาตามวัยที่ยังช่วยปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม ลักษณะนิสัยและวัฒนธรรมอันเป็นพื้นฐานที่จะทำให้เด็กมีชีวิตที่สมบูรณ์รู้จักรักตนเอง รักคนอื่น ดังนั้นเด็กปฐมวัยจึงเป็นวัยทองของชีวิต (เบญจา แสงมะลิ 2528 : 10)

จากความสำคัญดังกล่าวจึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้แต่ปฐมวัย ซึ่งในการจัดการศึกษาปฐมวัยใน สังคมโลกเป็นการจัดเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล ให้สามารถเสริมสร้างพลังความสามารถของแต่ละบุคคลที่มีอยู่ในตนเอง ให้เจริญเติบโตอย่างเต็มขีดความสามารถและศักยภาพมาพัฒนาตนและสังคมได้เหมาะสมกับ ความสามารถแห่งตน กรมวิชาการ (2546 : 45)จากสภาพวิกฤตทางเศรษฐกิจและสังคมแตกแยก ที่เกิดขึ้น อย่างรวดเร็วและรุนแรงในปัจจุบัน ได้สร้างความกดดันให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของไทยให้สามารถผลิตผู้ที่มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งเป็นการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีคุณภาพจากผลงาน การวิจัยทางการแพทย์พบว่า เด็กปฐมวัยไทยจำนวนมากถึง 1 ใน 6 มีการพัฒนาการล่าช้าโดยมีอัตราส่วน เพิ่มขึ้นตามอายุ แสดงว่า เด็กเหล่านี้ขาดโอกาสเรียนรู้และขาดการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมด้วยเหตุนี้ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงจำเป็นต้องเข้าใจถึงปัญหา มีการเฝ้าระวังและดำเนินการให้ความช่วยเหลือเด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี ทุกกลุ่มตั้งแต่แรกเกิด ตลอดจนมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการและ ศักยภาพของเด็ก ปัญหาสังคมประการหนึ่งที่มีผลกระทบอย่างยิ่งต่อเด็กปฐมวัยไทยคือ ความอ่อนแอของ ครอบครัวในการทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็ก เด็กปฐมวัยจำนวนหนึ่งอาจได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม อันส่งผล ต่อคุณภาพชีวิตของเด็กทั้งในปัจจุบัน และในอนาคตนอกจากนี้ ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ส่งผลโดยตรงและ โดยอ้อมต่อสุขภาพอนามัยและพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รวมทั้งการหลั่งไหลเข้ามาของ วัฒนธรรมต่าง ๆ จากภายนอก ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ทำให้จำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของการดำรง เอกลักษณ์ของวัฒนธรรมในสังคมตนเอง การพัฒนาเด็กที่สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตทาง

สังคมของเด็ก ซึ่งมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกันไป จึงมีความสำคัญ (กรมวิชาการ 2546 : 1) ในโลกที่ความรู้และเทคโนโลยีเกิดขึ้นมาและเป็นไปอย่างรวดเร็ว มนุษย์ไม่สามารถเติบโตและเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ต้องเริ่มตั้งแต่แรกเกิดโดยการปลูกฝังให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ กลั่นกรองข้อมูล เลือกใช้และนำไปใช้ในสถานการณ์ที่ตนต้องการได้เหมาะสม นอกจากนี้มนุษย์ยังจำเป็นต้องมีความสามารถในการเรียนรู้จากผู้อื่น และมีลักษณะที่ให้อื่นยินดีที่จะแบ่งปันความรู้ประสบการณ์ ตลอดจนหยิบยื่นโอกาสในการเรียนรู้ให้คนสมบัติที่เอื้อต่อการเจริญงอกงามตลอดชีวิตจำเป็นต้องปลูกฝังตั้งแต่ปฐมวัยและต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (กรมวิชาการ 2546 : 1)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลประสานและส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ทั่วประเทศจะต้องร่วมมือร่วมใจระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนเพื่อทำให้นโยบายประสบผลสำเร็จ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2547 : 1)กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : ข) ให้นโยบายในการจัดการศึกษาไว้ 5 ประเด็น ได้แก่ 1.การเร่งรัดปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์สันติวิธี วิถีชีวิตประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยง ความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางการศึกษาและสถานศึกษา โดยมีมาตรการปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกระบบและประเภททางการศึกษา พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน และสร้างเครือข่ายคุณธรรมในทุกเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนเชื่อมโยงความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำ ของบ้าน วัด โรงเรียน 2.ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึง โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยจัดการศึกษาภาคบังคับ ให้เด็กที่มีอายุ 7-16 ปี และจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย 3.พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยให้มีการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาการสอนของครูและปรับปรุงวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนแก้ปัญหาครูขาดแคลน โดยเน้นพื้นที่กลุ่มสาระ ใช้เทคโนโลยีช่วยเพิ่มคุณภาพขยายโอกาสทางการศึกษา 2.การกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่และสถานศึกษา โดยมีมาตรการกระจายอำนาจด้านวิชาการ การบริหารด้านบุคคล งบประมาณ การจัดการทั่วไป สำหรับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา พัฒนาผู้บริหาร ศึกษาานิเทศก์และครูแกนนำของเขตพื้นที่และสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นำร่องการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีศักยภาพและความพร้อม เปลี่ยนสถานะของสถานศึกษาของรัฐเป็นส่วนราชการ 3.ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชนและท้องถิ่น โดยมีการปรับปรุงโครงสร้างบทบาทและภาระหน้าที่ของสมาคมผู้ปกครองและครู คณะกรรมการสถานศึกษาและเขตพื้นที่ ผู้มีส่วนได้เสียทางการศึกษาได้รับผิดชอบกว้างขวางขึ้น ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนทุกระดับให้สามารถจัดการศึกษาได้ตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทุกระดับ โดยเน้นการร่วมคิดร่วมทำและร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบัน แม้จะไม่ใช่การศึกษาภาคบังคับ แต่รัฐบาลก็ให้การสนับสนุนส่งเสริมอย่างเต็มที่ โดยมุ่งที่จะเตรียมความพร้อมให้กับเด็กก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาและส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาทุกด้านตลอดจนอบรมเลี้ยงดูให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี

จากความสำคัญและปัญหาจะเห็นได้ว่าผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนเอกชนในจังหวัดบึงกาฬนำไปปฏิบัติต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. สภาพการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬควรเป็นอย่างไร
3. ผลประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
3. เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬโดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร 2) ด้านการบริหารงานวิชาการ 3) ด้านการบริหารบุคลากร 4) ด้านการพัฒนาผู้เรียน 5) ด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา 6) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการศึกษารายกรณี

ประชากร / กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

2.1. ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 17 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 17 คน ครูผู้สอน 110 คนรวมทั้งสิ้น 127 คน

2.2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2558 จำนวนรวมทั้งสิ้น 96 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 13 คน และครูผู้สอน 83 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970. อ้างถึงใน พิชิต ฤทธิจรูญ. 2547)

2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลศึกษารายกรณีคือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสถานศึกษาเอกชน ระดับปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 3 โรงเรียน คือ 1)โรงเรียนอนุบาลบึงกาฬพิทักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ 2) โรงเรียนอนุบาลเลิศปัญญา อำเภอปากคาด จ.บึงกาฬ 3) โรงเรียนอนุบาลเสาวลักษณ์ อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ โรงเรียน ละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน

ระยะที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา เอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬโดยการวิจัยแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เป็นการวิจัยโดยจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน และ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

3.1.1 ตำแหน่ง จำแนกเป็น 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) ครู

3.1.2 ประสบการณ์ทำงาน จำแนกเป็น 1) น้อยกว่า 5 ปี 2) 5-10 ปีและมากกว่า 10 ปี

3.2 ตัวแปรตามได้แก่ สภาพการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร 2) ด้านการบริหารงานวิชาการ 3) ด้านการบริหารบุคลากร 4) ด้านการพัฒนาผู้เรียน 5) ด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และ 6) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

4. ขอบเขตระยะเวลาในการวิจัย

ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2558 - 31 มีนาคม 2559 ปีการศึกษา 2558

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ได้รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนในระดับต่างๆ ที่สอดคล้องกับสถานภาพและเป็นแนวคิดในการพัฒนาบริหารองค์กรตามสภาพจริง

3. ได้สารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

นิตยภัตที่ปฏิบัติการ

การวิจัยครั้งนี้กำหนดนิตยภัตที่ปฏิบัติการดังนี้

รูปแบบ หมายถึง องค์ประกอบแผนภูมิ โครงสร้าง ลำดับขั้นตอน การบริหารการจัตการศึกษา ปฐมว้ยของสถานศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ในที่นี้หมายถึง รูปแบบการบริหารการจัตการศึกษาปฐมว้ยของสถานศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

รูปแบบการบริหารการจัตการการศึกษาปฐมว้ยของสถานศึกษาเอกชน หมายถึง การดำเนินการบริหารการจัตการการศึกษาปฐมว้ยของสถานศึกษาเอกชน เพื่อให้การบริหารการจัตการการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีกรอบเนื้อหา 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัตระบบโครงสร้างการบริหาร หมายถึง การดำเนินการจัตทำโครงสร้างที่จัตตั้งขึ้นโดยแบ่งไปตามประเภทหรือหน้าที่การงาน เพื่อแสดงให้เห้นว่าในแต่ละแผนกนั้นมีหน้าที่ต้องกระทำอะไรบ้าง ซึ่งผลดีก่อให้เกิดการได้คนมีความสามารถทำงานในแผนกนั้น ๆ ทั้งยังฝึบุคคลในแผนกนั้น ๆ ให้มีความเชี่ยวชาญกับหน้าที่ของงานนั้นอย่างลึกซึ้ง ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 5ด้าน คือ 1)ด้านโครงสร้างการบริหาร 2) ด้านงานธุรการ 3) ด้านการเงินและพัสดุ 4) ด้านงานอาคารสถานที่ 5) ด้านการให้บริการแก่เด็ก

2. ด้านการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 8 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการจัตทำแผนและการจัตประสบกการณ์ 3) ด้านการวัดประเมินผล องค์ประกอบย่อยที่ 4) ด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี 6) ด้านการจัตสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรูู้ 7)ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และ 8) ด้านการจัตกิจกรรมเสริมหลักสูตร

3. ด้านการบริหารบุคลากร หมายถึง การดำเนินการบริหารการให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่ เหมาะสมกับความต้องการของหน่วยงาน โดยหน่วยงานสามารถจูงใจบุคคล อารังรักษาและพัฒนา ให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถพึงพอใจ ที่จะปฏิบัติงานกับหน่วยงานให้นานที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้ หน่วยงานสามารถกระทำภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมายของหน่วยงาน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 ด้าน คือ 1) ด้านผู้บริหาร 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านบุคลากรทางการศึกษา

4. ด้านการพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การดำเนินการสร้างความสามารถในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกายและสุขภาพจิต ความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย การจัตระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน คือ 1) ด้านพัฒนาการทางด้านร่างกาย 2) ด้านการพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ 3) ด้านการพัฒนาด้านสังคม 4) ด้านการพัฒนาด้านสติปัญญา

5. ด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม ปณิธานและภารกิจของการจัต ปฐมว้ยของสถานศึกษาเอกชน ตามนโยบายการพัฒนาการศึกษาาระดับปฐมว้ยของสถานศึกษาเอกชน ตลอดจนปณิธานและ ภารกิจเฉพาะในการจัตการการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 1 องค์ประกอบย่อย คือ ด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี

6. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัตการการศึกษา หมายถึง กระบวนการการดำเนินการพัฒนาให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง เน้นการมีส่วนร่วม ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญ ของประชาชนแก้ไขปัญหาร่วมกัน การใช้วิทยาการที่

เหมาะสมให้การสนับสนุนติดตามผลการ ปฏิบัติงานขององค์กร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ด้านความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน 2) ด้านคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชน

การบริหารการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการการศึกษาที่มีคุณภาพของโรงเรียน โดยมีเป้าหมายสำคัญในการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพได้มาตรฐานทางการศึกษาของชาติและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เป็นที่ยอมรับและศรัทธาของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน โดยมีผลมาจากแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนสู่คุณภาพ คือ หลักการบริหารจัดการ วัตถุประสงค์ของโรงเรียน พันธกิจโรงเรียน กลยุทธ์ของโรงเรียน เงื่อนไขความสำเร็จ

การศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการพัฒนาการในเด็กตั้งแต่ แรกเกิด – 5 – ขวบ 11 เดือน 29 วัน การจัดการเด็กในที่นี้หมายถึงการจัดการศึกษาเป็นทางการ (formal group settings)

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนของเอกชนที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่สอนระดับปฐมวัย ของสถานศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ประชากร / กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

ระยะที่ 1

1.ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ครู สถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 17 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 17 คน ครูผู้สอน 110 คนรวมทั้งสิ้น 127 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครู สถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2558 จำนวนจำนวนทั้งสิ้น 96 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 13 คน และครูผู้สอน 83 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970. อ้างถึงใน พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2547) ซึ่งผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ผู้ให้ข้อมูล การศึกษารายกรณี (Case study) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 3 คน จำนวน 3 คน จาก 3 โรงเรียน

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเป็นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบ (Best Practice) การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย

1.โรงเรียนอนุบาลบึงกาฬพิทักษ์ อำเภอเมืองจังหวัดบึงกาฬ กรณีศึกษาในวันอังคาร ที่ 20 มกราคม 2558

2. โรงเรียนอนุบาลเลิศปัญญา อำเภอปากคาด จ.บึงกาฬ กรณีศึกษาในวันพุธ ที่ 21 มกราคม 2558

3. โรงเรียนอนุบาลเสาวลักษณ์ อำเภอสว่าง จังหวัดบึงกาฬ กรณีศึกษาในวันพฤหัสบดี ที่ 22 มกราคม 2558

ผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบ (Best Practice) การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2549

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

1.1 การศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Survey Research)โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนประจำอยู่ในสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2558 จากจำนวน 17 โรงเรียน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลการศึกษา นำเสนอในรูปตารางและอภิปรายประกอบความเรียง

1.2 การศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬเป็นการศึกษารายกรณี (Case study) กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเป็นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบ (Best Practice) การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 โรงเรียน

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

2.1 ร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬโดยการนำประเด็นที่เป็นปัญหาจากการตอบแบบสอบถามมาแก้ปัญหาตามองค์ประกอบของรูปแบบ 5 ชั้น ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ2)จุดมุ่งหมายของรูปแบบ3)กลไกการดำเนินงาน4)การดำเนินการ และ 5) การตรวจสอบรูปแบบ มาเป็นองค์ประกอบ ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

2.2 ตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬโดยการประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) นำข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข โดยการประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) ครั้งที่ 1 จำนวน 9 คน และนำผลการประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้ร่างรูปแบบมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยจัด ที่โรงแรมเดอะมาเจสติก อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล เมื่อวันที่ 18 เดือน มีนาคม พ.ศ.2558 รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มครั้งนี้ และผลของการสนทนากลุ่ม ได้นำเสนอในบทที่ 4 ของงานวิจัยนี้

ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบฯ โดยการประชุมกลุ่มประชุมกลุ่มผู้ชำนาญการ/ผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group)ครั้งที่ 2 จำนวน 20 คน และนำผลการประชุมกลุ่มผู้ชำนาญการและผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ชำนาญการ/ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้รูปแบบฯ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยจัดที่โรงแรมเดอะ

มาเจสติก อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เมื่อวันที่ 25 เดือน เมษายน พ.ศ.2559 ผลของการพิจารณาและรายชื่อรายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มครั้งนี้ และผลของการสนทนากลุ่ม ได้นำเสนอในบทที่ 4 ของงานวิจัยนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้ชำนาญการประกอบด้วย รวม จำนวน 10 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน โดยจัด ที่โรงแรมเดอะมาเจสติก อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เมื่อวันที่ 25 เดือน เมษายน พ.ศ.2558 ผลของการพิจารณาและรายชื่อผู้เข้าร่วมประชาพิจารณ์ได้นำเสนอในตอนท้ายของบทที่ 4 และภาคผนวกตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในระยะที่ 1 คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬโดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. เครื่องมือที่ใช้ในระยะที่ 2 คือ แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬโดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. เครื่องมือที่ใช้ในระยะที่ 3 คือ แบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ของคณะผู้ชำนาญการในพื้นที่ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ระยะที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่1. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชนิดแบบเลือกตอบ (Check List) ประกอบด้วย ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่2. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยมีองค์ประกอบ 6 ด้าน

โดยคำถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's Scale) ที่มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ผู้วิจัยกำหนดน้ำหนักหรือคะแนนในการตอบแบบสอบถาม 5 ระดับ ดังนี้

ระดับมากที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น 5
ระดับมาก	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น 4
ระดับปานกลาง	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น 3
ระดับน้อย	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น 2
ระดับน้อยที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น 1

ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์โดยใช้คะแนนเฉลี่ย (วาสนา พัฒนานันท์ชัย, 2553) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21 – 5.00	หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41 – 4.20	หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61 – 3.40	หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81 – 2.60	หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.80	หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การศึกษารายการที่ 3 โรงเรียนต้นแบบ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระบายนี้นเป็นแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ การบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน รวม 6 คน จาก 3 โรงเรียน

2. วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1 ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ที่เป็นแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน

2.2 นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาปฐมวัย

2.3 สร้างแนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาในเอกสาร

2.4 การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.4.1 นำแนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึกฉบับร่าง เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบประเด็นคำถามว่าครอบคลุมเนื้อหาหรือตัวแปรหรือไม่ แล้วจึงนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาแล้วนำไปหาดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์ค่า IOC ของแนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายชื่อ แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 (สมนึก ภัททิยธนี 2544 : 167)

2.4.2 นำแนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน ในสถานศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย ดำเนินการโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก ปรากฏผล ดังนี้ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า แนวคำถามจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกทุกข้อใช้ได้

2.4.3 นำแนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก ไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เพื่อตรวจสอบขั้นสุดท้ายและให้ความเห็นชอบ

2.4.4 จัดพิมพ์เป็นฉบับจริง พร้อมนำเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษา เพื่อสร้างแบบสอบถามให้ข้อคำถามครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา และตามกรอบแนวคิดการวิจัย ใน 6 ด้าน
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา 5 ท่าน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านตรวจสอบ ประเมินโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item – Objective Congruence of Index) เป็นรายบุคคล เพื่อประเมินข้อคำถามแต่ละข้อสามารถวัดได้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งให้คะแนนตามเกณฑ์ดังนี้

ข้อคำถามวัดได้ตรงวัตถุประสงค์ ได้ + 1 คะแนน

ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงวัตถุประสงค์หรือไม่ ได้ 0 คะแนน

ข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงวัตถุประสงค์ ได้ - 1 คะแนน

นำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินมารอกลงในแบบวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์เพื่อหาค่าเฉลี่ย ซึ่งมีเกณฑ์คัดเลือกข้อคำถามดังนี้

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 – 1.00 คัดเลือกใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาหรือตัดทิ้ง

เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและให้คำแนะนำในการปรับแก้ไข จากนั้นผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขตามคำแนะนำ จนแบบสอบถามมีความตรงเชิงเนื้อหาผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อ โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1 (ภาคผนวก ข) จากนั้นนำสู่กระบวนการหาค่าความเที่ยงต่อไป

5. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเพื่อทดสอบความเที่ยง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach 1974: 161) มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.95 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้

6. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไป เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยเสนอต่อมหาวิทยาลัยปทุมธานี ถึงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยพร้อมแบบสอบถามต่อกลุ่มตัวอย่างจำนวน 96 คน
2. ผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 96 คน
3. ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และครบถ้วนของแบบสอบถาม กรณีที่คำถามไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาตเข้าพบ หรือ โทรศัพท์ติดตามเพื่อให้ตอบแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่งซึ่งเมื่อทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ และครบถ้วนของแบบสอบถามพบว่ามีความสมบูรณ์จำนวน 96 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 %
4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และนำมาลงบันทึกข้อมูลในคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = standard divination) เพื่อจำแนกประเภทข้อมูลและให้ทราบลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคมทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา
2. การวิเคราะห์ตัวแปรอิสระ ใช้การวิเคราะห์แบบบรรยายในลักษณะการบรรยายและความสอดคล้องของตัวแปร
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยสุ่มเป็นตัวแทนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ในลักษณะการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับและนำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยมีดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) อธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ส่วนการวิเคราะห์สภาพการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 96 คน ส่วนมากเป็นตำแหน่งครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 86.50 และประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี คิดเป็น ร้อยละ 84.40

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร รองลงไป คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารบุคลากรและรายด้านพบว่า

2.1 ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีการจัดระบบการควบคุม ดูแลติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน ปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน พัสดุ รองลงไป คือ การให้บริการอาหาร น้ำดื่ม จัดได้ถูกสุขลักษณะ ถูกหลักโภชนาการ และเพียงพอกับจำนวนเด็ก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดโครงสร้างและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย

2.2 ด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีคณะทำงาน จัดทำหลักสูตร ให้สอดคล้องกับ ตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และจุดเน้นของสถานศึกษา รองลงไป คือ มีแหล่งการเรียนรู้และสื่อภายนอกห้องเรียนอย่างหลากหลาย มีการใช้ประโยชน์สม่ำเสมออย่างคุ้มค่า และปลอดภัย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลทุกคน ครบทุกด้านด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย และเน้นการประเมินตามสภาพจริง

2.3 ด้านการบริหารบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ครูผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหาร เด็ก เพื่อนครู ผู้ปกครอง บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน และให้ความ ร่วมมือกับสถานศึกษารองลงไป คือ ครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญในการวิจัยและพัฒนาคุณภาพของนักเรียนทุกด้านตามมาตรฐานการศึกษาและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจและสามารถบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ตามปรัชญาปฐมวัย

2.4 ด้านการพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการการพัฒนาความคิดรวบยอดและทักษะเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา สังคม ดนตรี กีฬา ที่เหมาะสมกับบริบทวัฒนธรรมของเด็ก รองลงไป คือ มีการจัดประสบการณ์ ให้เด็กมีความรู้ แรง สดชื่น แจ่มใส มีความสุข มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นและข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย การเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ เพื่อให้เด็กมีน้ำหนักส่วนสูงเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

2.5 ด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษารองลงไป คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากร ชุมชน และองค์กรภายนอก มีส่วนร่วมในการกำหนด จุดเน้น จุดเด่น และแผนปฏิบัติงาน ระบุเป้าหมายและกลยุทธ์ ที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์และพันธกิจและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีสรุปผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก และนำผลการประเมินไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.6 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่ผู้บริหารสถานศึกษาในกิจการที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุน การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษารองลงไป คือ การจัดกิจกรรมและแนวให้ความรู้ช่วยเหลือผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กและแนวทางการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการประชุมของคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองและครู เพื่อวางแผน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา เอกชนเขตเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

2.1 รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา เอกชนเขตเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1)วัตถุประสงค์ 2)หลักการ3)กลไกการดำเนินการ 4)วิธีดำเนินการ 5)การประเมินผลและ 6)เงื่อนไขความสำเร็จ

2.2 ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ที่จัดทำขึ้น โดยภาพรวมมีความเหมาะสมใน ระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป

ระยะที่3 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ผู้ประเมินมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากขึ้นไปเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.62$) และด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.42$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นย่อยพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ด้านความเป็นไปได้ รูปแบบนี้เป็นที่ยอมรับได้ ($\bar{X} = 4.85$) รูปแบบนี้นำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ($\bar{X} = 4.65$) และมีความเป็นไปได้ที่โรงเรียนเอกชนอื่นๆสามารถนำรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ นี้ไปใช้ ($\bar{X} = 4.35$) ตามลำดับ

ด้านความเหมาะสม รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยฯได้ระบอบองค์ประกอบการพัฒนาของรูปแบบฯได้ชัดเจน ($\bar{X} = 4.75$) รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยฯนี้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนได้ ($\bar{X} = 4.40$) และรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยฯมีความชัดเจนเหมาะสมและนำไปปฏิบัติได้ ($\bar{X} = 4.40$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีมีความเอาใจใส่ในการบริหารการศึกษาปฐมวัยเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพงศ์ พุดหฺล้า (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 พบว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 การดำเนินการจัดการศึกษา พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารบุคคล ด้านงบประมาณด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านวิชาการตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร รองลงไป คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารบุคลากรและรายด้านพบว่า 1) ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดระบบการควบคุม ดูแลติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน ปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน พัสดุ รองลงไป คือ การให้บริการอาหาร น้ำดื่ม จัดได้ถูกสุขลักษณะ ถูกหลักโภชนาการ และเพียงพอกับจำนวนเด็ก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดโครงสร้างและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย 2) ด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีคณะทำงาน จัดทำหลักสูตร ให้สอดคล้องกับ ตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และจุดเน้นของสถานศึกษารองลงไป คือ มีแหล่งการเรียนรู้และสื่อภายนอกห้องเรียนอย่างหลากหลาย มีการใช้ประโยชน์ สม่าเสมออย่างคุ้มค่า และปลอดภัย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลทุกคน ครบทุกด้านด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย และเน้นการประเมินตามสภาพจริง 3) ด้านการบริหารบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหาร เด็ก เพื่อนครู ผู้ปกครอง บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนและให้ความ ร่วมมือกับสถานศึกษารองลงไป คือ ครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญในการวิจัยและพัฒนาคุณภาพของนักเรียนทุกด้านตามมาตรฐานการศึกษาและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจและสามารถบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ตามปรัชญาปฐมวัย 4) ด้านการพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการการพัฒนาความคิดรวบยอดและทักษะเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา สังคม ดนตรี กีฬา ที่เหมาะสมกับบริบทวัฒนธรรมของเด็กกรองลงไป คือ มีการจัดประสบการณ์ ให้เด็กมีความร่าเริง สดชื่น แจ่มใส มีความสุข มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย การเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ เพื่อให้เด็กมีน้ำหนักส่วนสูงเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 5) ด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษารองลงไป คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากร ชุมชน และองค์กรภายนอก มี ส่วนร่วมในการกำหนด จุดเน้น จุดเด่น และแผนปฏิบัติงาน ระบุเป้าหมายและกลยุทธ์ ที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์และพันธกิจและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีสรุปผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก และนำผลการประเมินไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 6) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับ

มากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่ผู้บริหารสถานศึกษาในกิจการที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุน การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษารองลงไป คือ การจัดกิจกรรมและแนวให้ความรู้ช่วยเหลือผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กและแนวทางการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการประชุมของคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองและครู เพื่อวางแผน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพล ดอนชวนชม (2552) แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกองแขก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลกองแขก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ภาพรวมของปัญหาการพัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลกองแขก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัญหาการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการบริหารศูนย์เด็กเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และถือว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย รองลงมา คือ ปัญหาด้านการจัดประสบการณ์ของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อย และปัญหาด้านการบริหารบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาด้านการพัฒนาผู้เรียนพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนความต้องการในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพบว่า ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องการให้บุคลากรทุกฝ่ายให้ความสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหารบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและพัฒนาอย่างต่อเนื่องมากที่สุด ด้านการจัดประสบการณ์พบว่าต้องการให้มีการอบรมการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และด้านการพัฒนาผู้เรียน พบว่า ต้องการรับเด็กเข้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอายุต่ำกว่า 3 ปีเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากที่สุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของนริสนันท์ เดชสุระ (2552:196) ได้เสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนสาธิตปฐมวัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญ 9 องค์ประกอบ ที่มีความถูกต้องเหมาะสม เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้1)การบริหารด้านการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัย2)การบริหารด้านโครงสร้างการบริหารและหลักการบริหารจัดการ3)การบริหารด้านการพัฒนาครูปฐมวัยมืออาชีพ4)การบริหารด้านผู้บริหารมืออาชีพ5)การบริหารด้านการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน6)การบริหารด้านการเป็นหน่วยร่วมผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏ7)การบริหารด้านการวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย8)การบริหารด้านการบริการวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น9)การบริหารด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นผลประเมินรูปแบบพบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนสาธิตปฐมวัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีความเหมาะสม เป็นไปได้ ความถูกต้องและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ แต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งจะส่งผลถึงคุณภาพของการบริหารโดยภาพรวม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัย รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ควรมีนโยบายในการให้ใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ที่ได้พัฒนาการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนที่มีประสิทธิภาพที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

2. จากสรุปผลการวิจัยที่ได้ข้อเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬเชื่อมั่นได้ว่ามีความเหมาะสมมีประโยชน์และเป็นไปได้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและปัญหา สถานศึกษาเอกชนควรนำรูปแบบ ฯจากการวิจัยไปดำเนินการปรับใช้ในการบริหารโรงเรียนเอกชนต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดโครงสร้างและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย
2. ด้านการบริหารงานวิชาการผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลทุกคน ครบทุกด้านด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย และเน้นการประเมินตามสภาพจริง
3. ด้านการบริหารบุคลากรผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย ตามปรัชญาปฐมวัย
4. ด้านการพัฒนาผู้เรียนผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุน ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย การเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ เพื่อให้เด็กมีน้ำหนักส่วนสูงเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน
5. ด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ มีการสรุปผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก และนำผลการประเมินไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
6. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการประชุมของคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองและครู เพื่อวางแผน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนเช่น ขนาดของโรงเรียน ระยะเวลาการจัดตั้งโรงเรียน เขตที่ตั้งของโรงเรียน สภาพชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามผลของการบริหารโดยใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชนที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้

บรรณานุกรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แนวทางการวัดผลประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

เบญจา แสงมลิ. 2528. ครูอนุบาลคนใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท ทิซซิ่งทอยส์ จำกัด.

กรมวิชาการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษา ภาคบังคับ พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ อักษรไทย (น.ส. พ. ฟ้ามืองไทย)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร.วารสารวิชาการ, 9(10), 2. _____ . (2547). การเรียนรู้บูรณาการ: ยุทธศาสตร์ครูปฏิรูป. กรุงเทพฯ: อู่การพิมพ์.

ณัฐพงศ์ พุดห้ำ. (2550) การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2546. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ธนพล ดอนชวนชม. (2552). แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลกองแขก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นริส้านันท์ เดชสุระ. (2552). รูปแบบการบริหารโรงเรียนสาธิตปฐมวัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. ดุษฎีนิพนธ์ปร.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.